

The background of the slide is a light gray gradient with several realistic water droplets of various sizes scattered across it. The droplets have highlights and shadows, giving them a three-dimensional appearance.

HOSPICE V PALIATIVNÍM SVĚTĚ

ANEB

KDYŽ DVA DĚLAJÍ TOTÉŽ, NENÍ TO TOTÉŽ

PHDR. MGR. ROBERT HUNEŠ, MBA

PREZIDENT APHPP

CÍL HOSPICOVÉ PÉČE

- ABY ČLOVĚK ODCHÁZEL Z TOHOTO SVĚTA BEZ BOLESTI
 - NA TĚLE
 - NA DUŠI
 - S VDĚČNOSTÍ ZA ŽIVOT, KTERÝ DOSTAL

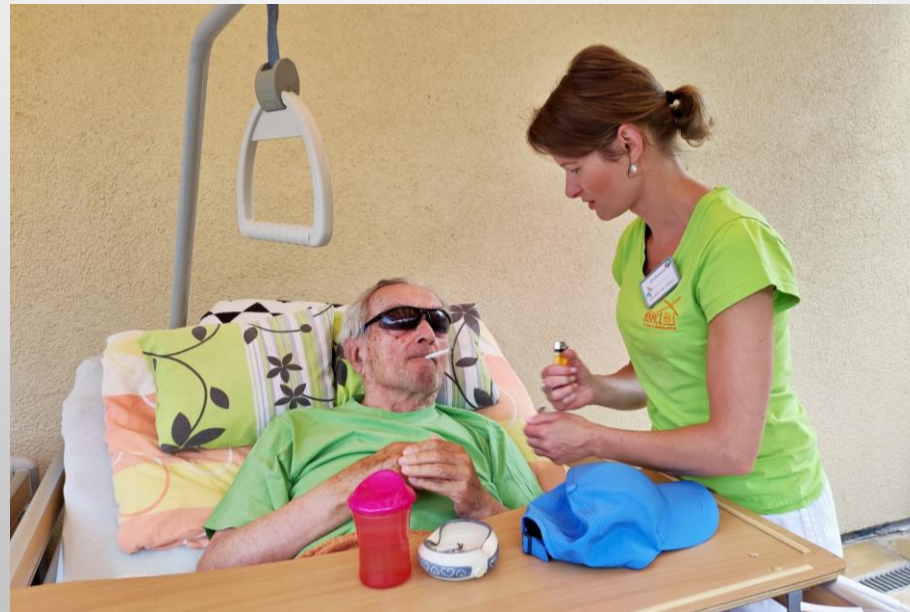

PALIATIVNÍ (TERMINÁLNÍ) SEDACE

- „POUŽITÍ LÉKŮ SE SEDATIVNÍM ÚČINKEM KE SNÍŽENÍ PACIENTOVA VNÍMÁNÍ NESNESITELNÝCH NEBO NEZVLÁDNUTELNÝCH PŘÍZNAKŮ, KTERÉ JSOU NEDOSTATEČNĚ KONTROLOVÁNY TERAPIEMI ZAMĚŘENÝMI NA PŘÍZNAKY“ (ELSAYEM A, CURRY E III, BOOHENE J, ET AL: USE OF PALLIATIVE SEDATION FOR INTRACTABLE SYMPTOMS IN THE PALLIATIVE CARE UNIT OF A COMPREHENSIVE CANCER CENTER)
- MONITOROVANÉ POUŽITÍ LÉKŮ, PŘI NĚMŽ DOJDE K NAVOZENÍ SNÍŽENÉHO STAVU VĚDOMÍ AŽ BEZVĚDOMÍ (O. SLÁMA, T. VAFKOVÁ)

PROBLÉM

- ČÍM TO, ŽE V NĚKTERÝCH DS ČI HOSPICÍCH VĚTŠINA KLIENTŮ/PACIENTŮ SPÍ?
- A V JINÝCH NE?
- NÁHODA? NEBO ZÁMĚR?

NA ROZCESTÍ?

- NENÍ PALIATIVNÍ SEDACE NADUŽÍVÁNA?
- KDE JE HRANICE MEZI PALIATIVNÍ SEDACÍ A EUTANÁZIÍ?
- SALÁMOVÁ METODA: OD OJEDINĚLÝCH A ZCELA MIMOŘÁDNÝCH PŘÍPADŮ K BĚŽNÉMU MASÍVNÍMU POUŽÍVÁNÍ?

- ZALÉČENÍ BOLESTI A DALŠÍCH OBTĚŽUJÍCÍCH FYZICKÝCH SYMPTOMŮ JE PODMÍNKA

- NUTNÁ
- **NIKOLI POSTAČUJÍCÍ!**

- PALIATIVNÍ SEDACE - MUSÍ BÝT AŽ POSLEDNÍ VOLBOU, PROTOŽE NAŠÍM CÍLEM JE, ABY ČLOVĚK ODCHÁZEL Z TOHOTO SVĚTA BEZ BOLESTI:

- NA TĚLE
- NA DUŠI
- S VDĚČNOSTÍ ZA ŽIVOT, KTERÝ DOSTAL
- (V NÁRUČI SVÝCH BLÍZKÝCH)

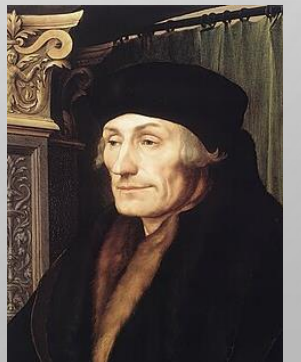
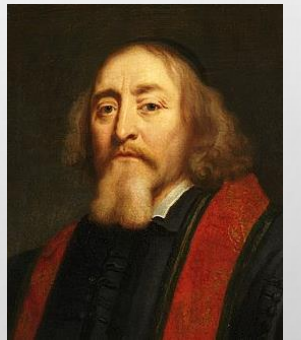
HOT A ČEHÝ

- JAK NAPLNÍME CÍLE HOSPICOVÉ PÉČE, POKUD PACIENTA UVEDEME DO BEZVĚDOMÍ?
 - SMÍŘENÍ V RODINĚ, S OSUDEM, S BOHEM
 - ODPUŠTĚNÍ
 - NÁPRAVA CHYB, OMLUVA, VYROVNÁNÍ DLUHŮ
- PACIENT V NAVOZENÉM BEZVĚDOMÍ
 - MRÁZ SAMOTY
 - POUTA MLČENÍ

Jde proti principům hospicového hnutí:
...za každých okolností bude zachována jeho lidská důstojnost a v posledních chvílích nezůstane sám.

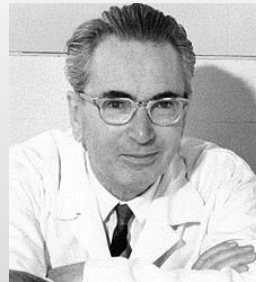
NIHIL NOVI SUB SOLE

- DOBRÁ SMRT MŮŽE I NA KONCI PROBLEMATICKÉHO ŽIVOTA MNOHÉ NAPRAVIT, NAOPAK ŠPATNÁ SMRT DOBRÝ ŽIVOT STRAŠLIVĚ POKAZIT.
- J. A. KOMENSKÝ: *„DOBRÁ SMRT JE TAKOVÁ, NA KTEROU SE ČLOVĚK PŘIPRAVIL, A TO TAK, ŽE SE SMÍŘIL SE SEBOU SAMÝM, S BLIŽNÍMI, S BOHEM.“*
- E. ROTTERDAMSKÝ - VEDLE DUCHOVNÍ PŘÍPRAVY SI MÁ ČLOVĚK VČAS USPOŘÁDAT TAKÉ MAJETKOVÉ ZÁLEŽITOSTI A UROVNAT VZTAHY S DRUHÝMI – ODPUSTIT, SMÍŘIT SE S NEPŘÁTELI

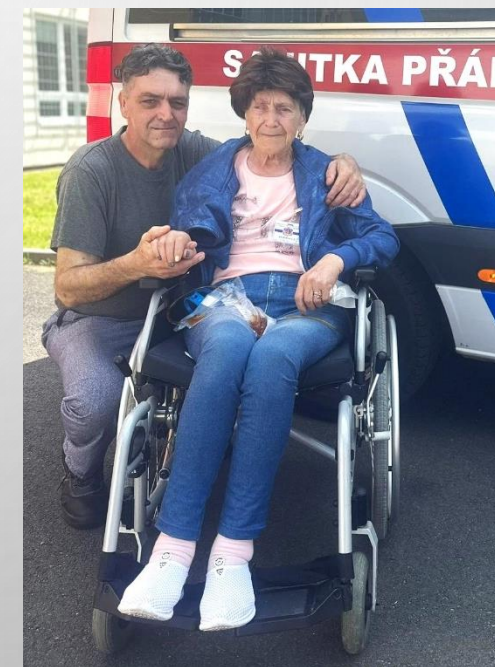
- JEDEN VELKÝ OKAMŽIK PROŽITÝ V ZÁVĚRU ŽIVOTA MŮŽE DÁT ZPĚTNĚ
SMYSL CELÉMU NAŠEMU ŽIVOTU

V. E. FRANKL

JANA

- SYN VE VĚZENÍ, ŠEST LET SE S NÍM PACIENTKA NEVIDĚLA
- TOUHA ALESPON JEŠTĚ JEDNOU JEJ SPATŘIT...

JAROMÍR

- NEMĚL ŠŤASTNOU MINULOST. „V ŽIVOTĚ NA MNE VZTÁHLO RUKU MNOHO LIDÍ“, PROZRADIL, „ALE TEPRVE V HOSPICI JSEM POZNAL, ŽE SE DÁ VZTÁHNOUT TAKÉ, KDYŽ MNE CHCE NĚKDO POHLADIT.“ POSTUPNĚ SE JEHO ROZHODNUTÍ UPEVNILO. NAKONEC SE VYZNAL: „TOTO PROSTŘEDÍ MI POMOHOLO ODPUSTIT TĚM, KTEŘÍ MI UBLÍŽILI.“
- SYMBOLICKY, V MOMENTĚ SAMOTNÉHO KŘTU, SE ROZTRHLO ZATAŽENÉ NEBE A SLUNCE SVÝMI PAPRSKY OZÁŘILO PŘÍTOMNÉ. NA ZÁVĚR OBŘADU SE ZATÁHLO A KOLEM ZAČALY PADAT VELKÉ BÍLÉ VLOČKY, SYMBOL ČISTOTY...

NATALIJA

- PŘIJALI JSME NEVYLÉČITELNĚ NEMOCNOU UKRAJINSKOU PACIENTKU. UPRCHLA NA ZAČÁTKU VÁLKY Z VÝCHODOUKRAJINSKÉHO MĚSTA DNIPRO, MÍSTA TĚŽKÝCH BOJŮ S RUSKÝMI OKUPANTY.
- KRÁTCE NA TO SE U NÍ PROJEVILO TĚŽKÉ ONEMOCNĚNÍ S KRÁTKOU PROGNÓZOU ŽIVOTA. BYLA U NÁS V PRACHATICKÉM HOSPICI ASI DVA TÝDNY. TOUŽILA SE VRÁTIT DOMŮ. PŘÁLA SI ZEMŘÍT VE SVÉ POSTELI.
- ČESKÁ SANITKA JET NEMOHLA, ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA TAKOVÝ PŘEVOZ NEHRADÍ. DCERA OBRATEM VYŘÍDILA UKRAJINSKOU. STAV SE ZHORŠOVAL. PACIENTKU SUŽOVALO ZEJMÉNA NEUSTÁLÉ ZVRACENÍ. NAŠI LÉKAŘI SE ČINILI A TYTO SYMPTOMY NAKONEC ZVLÁDLI. V SEDM HODIN RÁNO DORAZILA SANITKA. DVA ŘIDIČI, JEDEN LÉKAŘ. PŘEDÁNÍ BYLO RYCHLÉ. DOKUMENTY JSEM PŘIPRAVIL V ČEŠTINĚ A UKRAJINŠTINĚ. PODPISY. LÉKAŘI SI MEZI SEBOU PŘEDALI JEŠTĚ DŮLEŽITÉ INFORMACE. ČESKO-UKRAJINSKO-ANGLICKO-LATINSKÁ HATMATILKA. NUTNÉ LÉKY NA AKUTNÍ POTÍŽE V KRABIČCE K TOMU. SKVĚLÁ DOMLUVA. LETMÉ OBEJMUJÍCÍ ZÚČASTNĚNÝCH. STISK RUKY. ZAMÁVÁNÍ. SLZY. SÍLA DOMOVA JE VELKÁ. NA SHLEDANOU. V NEBI.

- AMBICÍ V HOSPICOVÉ PÉČI JE ZACHOVÁNÍ VĚDOMÍ/JASNÉ MYSLI, NIKOLI PŘIKOVÁNÍ K LŮŽKU A UVRŽENÍ DO BEZVĚDOMÍ
- ŽEL LECKDE SE TAK - ZŘEJMĚ - DĚJE
- PALIATIVNÍ (TERMINÁLNÍ) SEDACE MUSÍ BÝT VŽDY AŽ POSLEDNÍ VOLBOU

NESAMOZŘEJMOST ŽIVOTA NESAMOZŘEJMOST SMRTI

- PO CELÉ DĚJINY AŽ DO 19. STOLETÍ -
ŽIVOT NESAMOZŘEJMÝ
- NAOPAK **SMRT BYLA SAMOZŘEJMÁ**
- OD 20. STOL. OBRÁCENĚ:
 - ŽIVOT (A ZDRAVÍ) - SAMOZŘEJMOST
 - SMRT NESAMOZŘEJMÁ, NEPATŘIČNÁ (A
MOŽNÁ I STÁŘÍ)

IDEÁLNÍ ŽIVOT?

- ÚSPĚCH
- BEZBOLESTNOST
- HEDONISMUS (MAXIMALIZACE SLASTI)

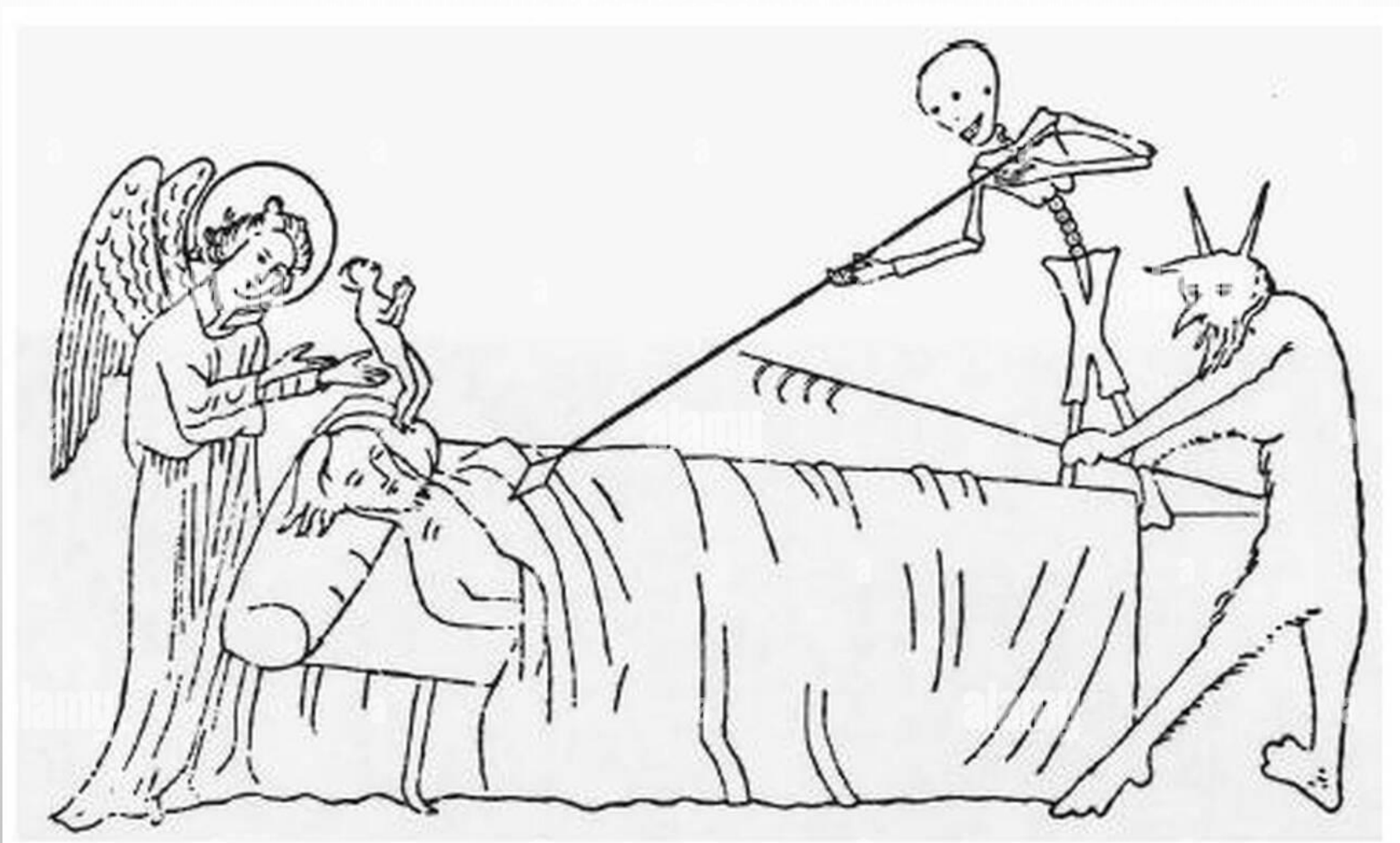

- KAM SE VYTRATILA - OBĚŤ, UTRPENÍ, ZTRÁTA A JEJICH PŘIJETÍ?
 - BUDEME SEDOVAT SMUTNÉ, TRUHLÍCÍ/ZARMOUCENÉ?
 - BUDEME SEDOVAT UNUDĚNÉ A ZCHŘADLÉ Z BLAHOBYTU?

ARS MORIENDI

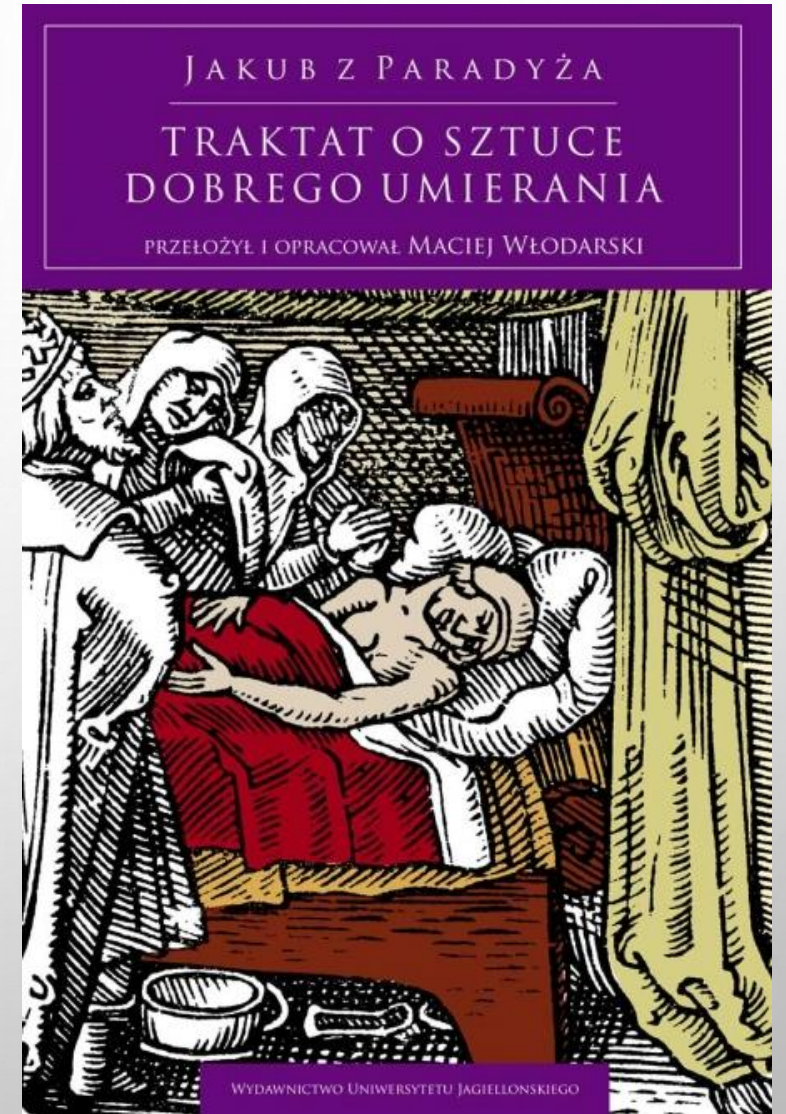
- AŽ DO 19. STOL. SKUTEČNÉ UMĚNÍ
- OD 20. STOL. UMÍRÁNÍ – DEGRADACE NA TĚLESNOST, TĚLESNÉ FUNKCE
- KOHO VIDÍME?
 - STARÉ ZCHÁTRALÉ TĚLO?
...NEBO...
 - MILOVANÉHO A MILUJÍCÍHO TATÍNKA?

JAKUB Z PARADYŽE (+1464)

- UPOZORNŮJE NA „MILOST SLZY“, SCHOPNOST PLAKAT NAD ŠPATNÝMI SKUTKY, RONĚNÍ SLZ V NOUZI
- ...ŽÁDOSTI PŘEDLOŽENÉ BOHU, ALE I K USPOKOJENÍ POHLEDÁVEK VĚŘITELŮ.

H. BOSCH (+1516): „SMRT A LAKOMEC“

- DÉMON ZPOZA POSTELOVÉHO ZÁVĚSU LÁKÁ LAKOMCE MĚŠCEM ZLATA, ZATÍMCO ANDĚL KLEČÍCÍ VPRAVO HO VYBÍZÍ, ABY SE PODÍVAL NA KRUCIFIX V OKNĚ, JEHOŽ BOŽSKÉ SVĚTLO PROUDÍ DOLŮ
- SMRT VCHÁZÍ DVEŘMI NALEVO, PŘIPRAVENA BODNOUT MUŽE ŠÍPEM.
- OBRAZ JE MEMENTO MORI, KTERÉ MÁ DIVÁKŮM PŘIPOMENOUT NEVYHNUTELNOST SMRTI A MARNOST HONBY ZA MATERIÁLNÍM BOHATSTVÍM.
- „ARS MORIENDI“ ŘÍKÁ, ABY ČLOVĚK ŽIL SPRÁVNĚ, ABY SE ZÁMĚRNĚ PŘIPRAVOVAL NA SMRT.

PŘEDČASNÁ A PŘÍLIŠNÁ SEDACE

- KRÁDEŽ ZÁSADNÍCH MOMENTŮ ŽIVOTA:
 - ROZLOUČENÍ S RODINOU
 - ODPUŠTĚNÍ, SMÍŘENÍ
 - ODKAZ HODNOT
 - 5 NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH SLOV V ŽIVOTĚ: DĚKUJI TI!
ODPUŠŤ MI! ODPOUŠTÍM TI! MÁM TĚ RÁD! MŮŽEŠ JÍT!

- NEMOCNICE
- HOSPIC
- DO POSLEDNÍHO DNE PŘI VĚDOMÍ
- RUCĚ
- ZAOPATŘENÍ
- SETKÁNÍ – ZAVRŽENÝ SYN

POVZBUZENÍ

PRACUJETE V HOSPICI?

*POKUD NĚCO NEDĚLÁTE PRVOTŘÍDNĚ, NEDĚLEJTE TO VŮBEC.
PROTOŽE KDYŽ NENÍ NĚCO PRVOTŘÍDNÍ, NEPŘINÁŠÍ TO RADOST ANI UŽITEK.
A KDYŽ NĚCO NEDĚLÁTE ANI PRO RADOST, ANI PRO UŽITEK,
PROČ TO VŮBEC DĚLÁTE?*

(PŘI PRÁCI S UMÍRAJÍCÍMI TO PLATÍ DVOJNÁSOB!)

DOBROU MÍRU NADĚJE A MOŘE DŮVODŮ JI MÍT
VŠEM PŘÍTOMNÝM PŘEJE

ROBERT HUNEŠ

